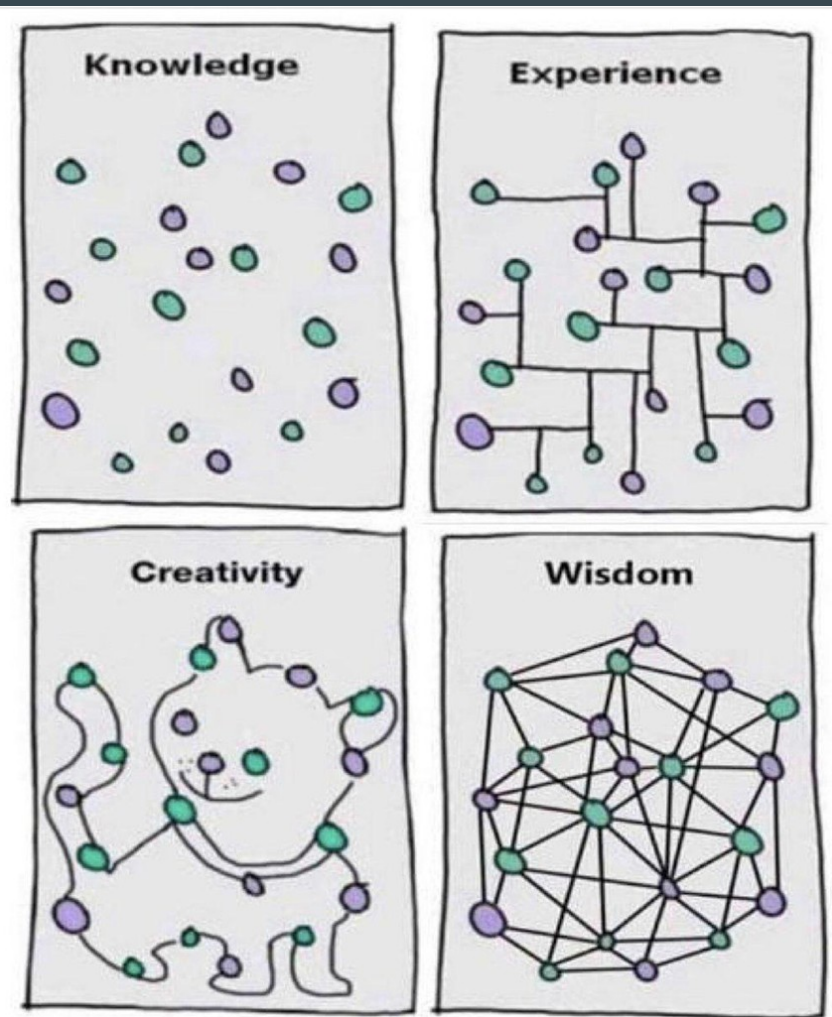

Praktikum pozorovania

Pozornosť, teória mysle a emócie

Nechcem Vám opakovať vedomosti z obcej psychológie, preto v tejto prezentácii nájdete skôr rozšírenia, ako sa na danú problematiku môžete pozrieť hlavne z hľadiska pozorovania. Preto nájdete v prezentácií veľa videí.

The monkey Business
Illusion
pravdepodobne
poznáte, tak tu je
trochu iná ukážka
testovania pozornosti
aneb ako je naša
pozornosť nedokonalá.

The "Door" Study

from Simons & Levin (1998)

Pozornosť

- “Pozornosť je mentálny proces, ktorého funkciou je púšťať do vedomia obmedzený počet informácií, a tak ho chrániť pred zahltením veľkým množstvom podnetov.”
- aktívna - zámerná / pasívna - bezdôčinná
- Pre pozorovanie je otázka pozornosti hlavne na strane pozorovateľa, ale môže nám poskytnúť aj informácie o pozorovanom (klinika, pracovka, terapia,...)
- Kde si nájsť viac o pozornosti:
Svoboda - Psychopatologie a psychiatrie (Poruchy pozornosti)
Eysenck - Kognitivní psychologie (Pozornosť a hranice výkonu) alebo
Sternberg - Kognitivní psychologie

Znaky pozornosti

Pozorujeme 2 deti, ktoré plnia zadanie kresby stromu.

- Koncentrácia - zameranosť na predmet s dôrazom na silu a intenzitu zamerania
  - ako a ako dlho sa dokážeme sústrediť na deti a ich prejavy s udržaním stabilného sústredenia, než začnem premýšľať, čo si uvarím až prídem domov.
- Rozsah pozornosti - Millerovo číslo 7+/-2
  - či si dokážem všimnúť, že jedno dieťa obhrýza koniec ceruzky a kope nohou do okraja stola a druhé tlačí na papier perom, kým za dverami niekto klope.
- Oscilácia - presúvanie pozornosti z jedného objektu na druhý
  - ako dokážem sledovať dieťa a zároveň si zapisovať stručné poznámky spolu s kontrolou, či to píšem do správnej kolónky a druhé dieťa zrazu hodí peračník o zem.

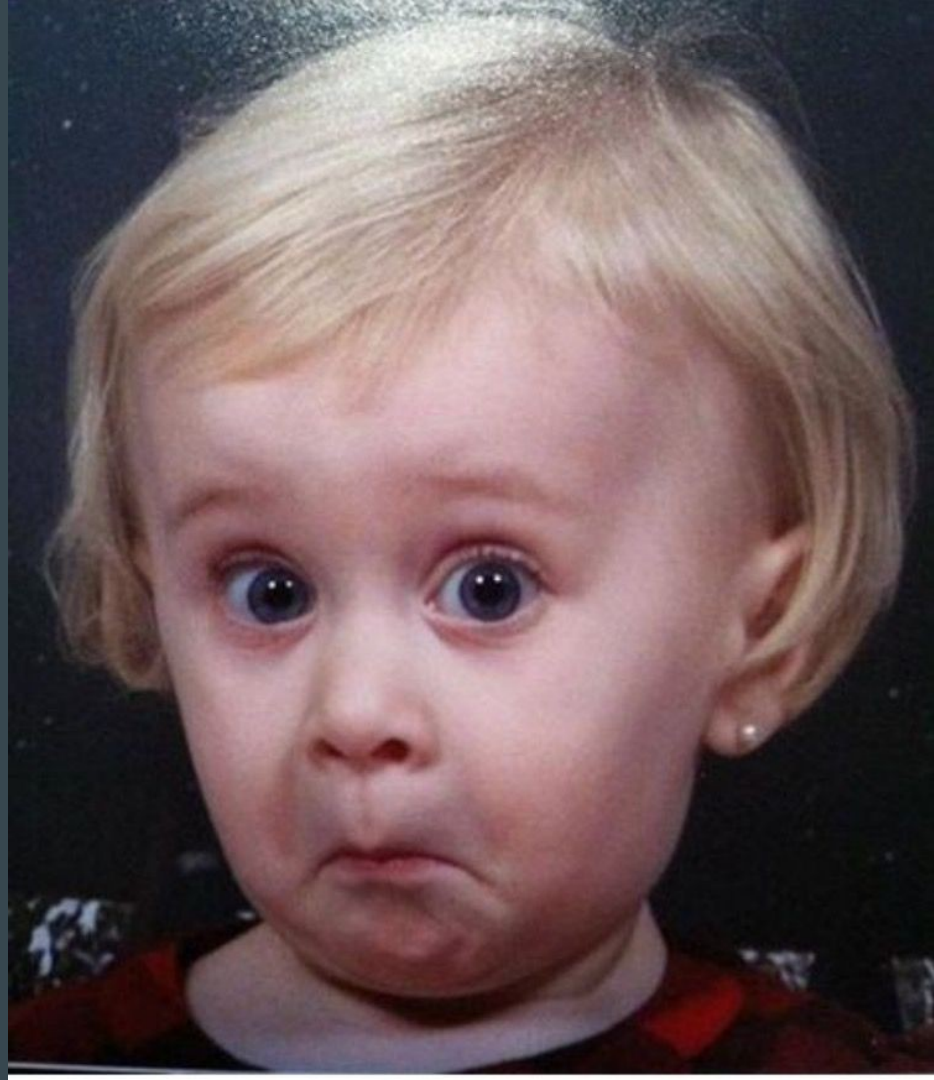
- Fluktuácia - odklony pozornosti, ktoré narúšajú jej zameranie
  - sledujem, ako dieťa obhrýza koniec ceruzky a spomínam si, ako ta ceruzky padla na zem a premýšľam, kedy tu niekto utrel podlahu, ale počujem za oknom alarm auta, dúfam, že to nie je moje a zvažujem, že sa pozriem z okna, všimnem si, že druhé dieťa začalo zbesilo gumovať, zamyslím sa, koľko rezervných papierov mám so sebou,....
- Distribúcia - venovanie pozornosti viacerým objektom naraz - automatizácia činnosti
  - zapisujem si pozorované prejavy a popri tom mrknem na hodinky, koľko majú deti ešte času na dokončenie úlohy, písanie je už automatika, takže mám akú-takú šancu vypočítať to, než jedno z detí spraví znovu niečo nepredvídateľné.

Pamätáte si ako vyzeral
človek, ktorý dával inštrukcie
experimentátorom vo videu
The Door Study?

...

Naša pozornosť je výrazne selektívna,
preto treba vedieť, na čo a ako sa
sústrediť, viac k systematickosti
pozorovania budeme riešiť budúci
týždeň.

Pozornosť je možné testovať a
hodnotiť rôznymi spôsobmi, môžete si
vyskúšať demo na [Go/No go task](#).

Teória mysle

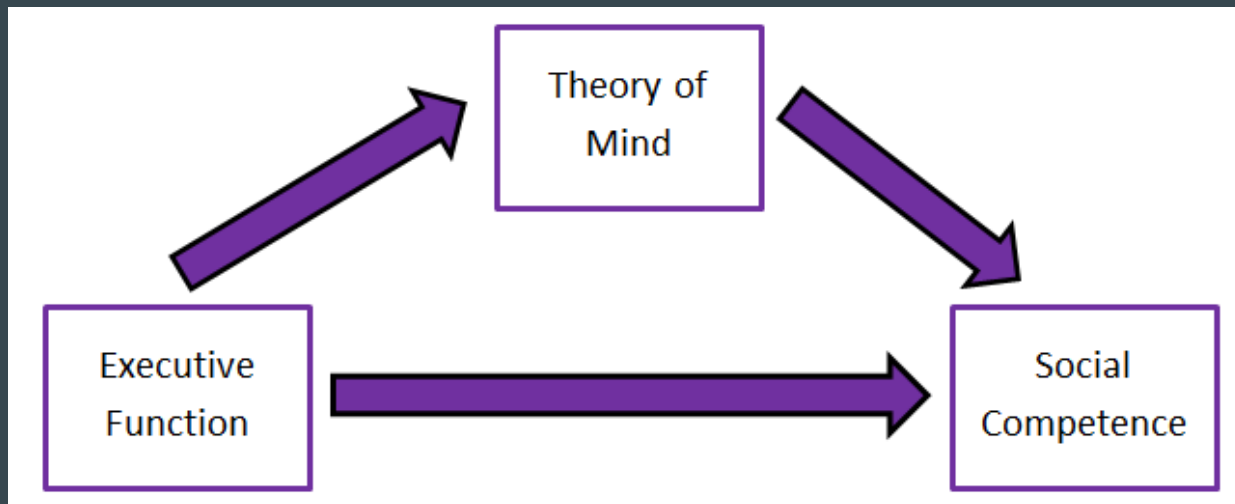

Teória mysle - význam

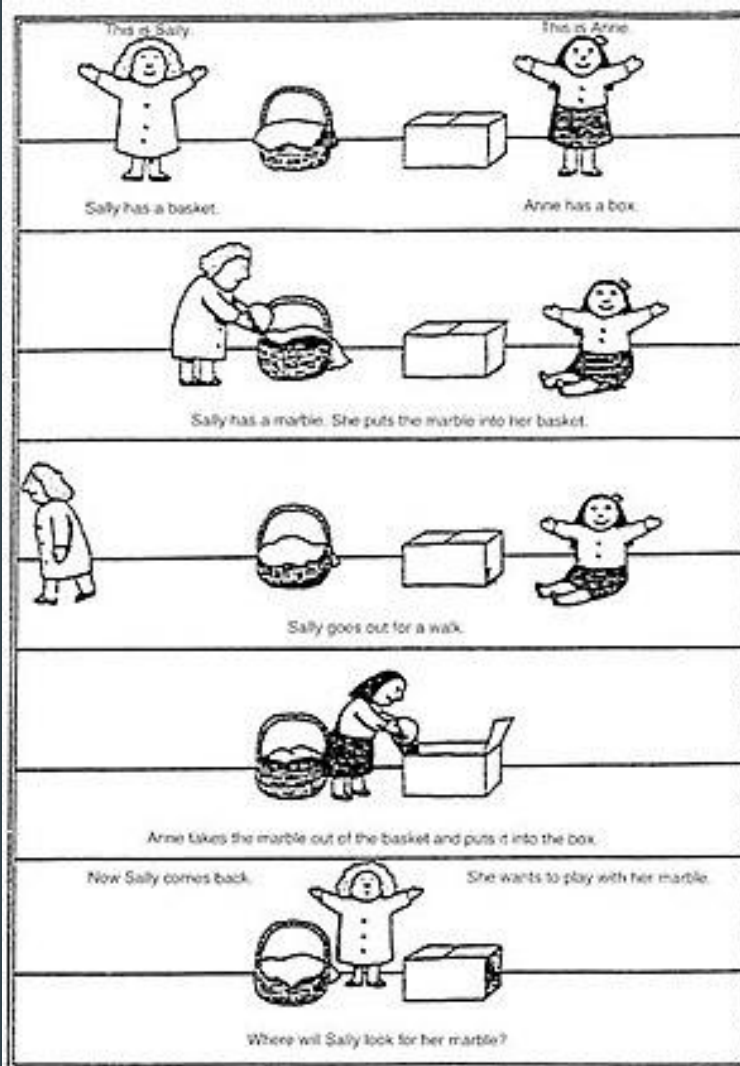
- **Predikovanie správania** - ak poznáme presvedčenia a túžby človeka, môžeme s určitou presnosťou predpovedať jeho správanie, keďže predpokladáme, že sa bude správať v súlade s presvedčeniami.
- **Vysvetľovanie správania** - keď vidíme človeka, ktorý sa správa netradične a v rozpore s normami, sme schopní toto správanie vysvetliť alebo ho prisúdiť jeho presvedčeniam a túžbam.
- **Manipulácia správania** - schopnosť vytvoriť u iných ľudí falošné predstavy a presvedčenia, na základe ktorých sa oni budú správať. (Klamanie - považované za jeden zo znakov vývoja teórie mysle u detí)

Teória mysle

- test falošných presvedčení - Sally Anne test
- často diskutované pri problematike autizmu
[článok pre tých, koho by to zaujímalo](#)

Sally Anne test

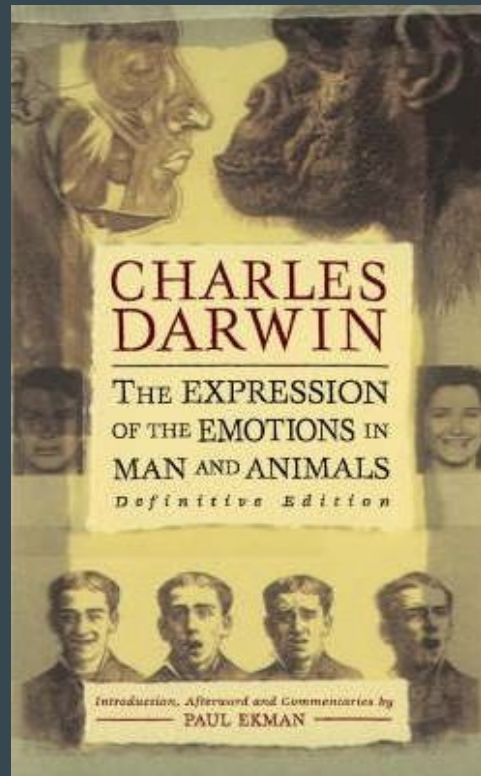
Emócie

“Podnětová situace vyvolává emoční reakci vědomého prožitku v zásadě pozitivního nebo negativního ladění, tělesného stavu fyziologické aktivace, navozené autonomním nervovým systémem a žlázami s vnitřní sekrecí, chování, které je emocí vyvoláno.”

- Jednotlivé psychologické teórie sa od seba líšia na základe toho, aký význam prikladajú jednotlivým komponentom.
- Mená spojené s výskumom emócií:

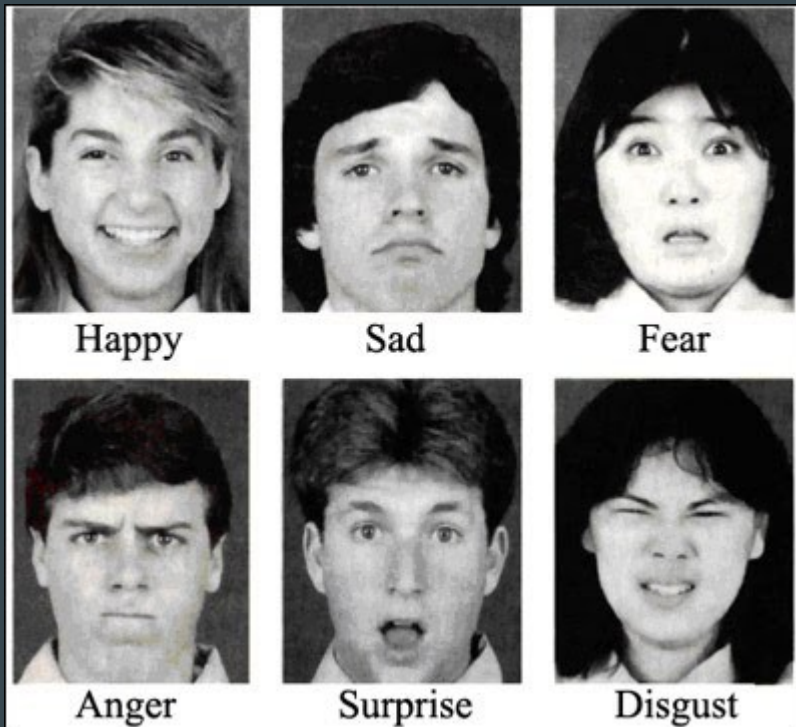
Darwin, Tomkins, Plutchik, Smith a Ellsworth, Roseman, Ekman

(Slaměník, 2011)

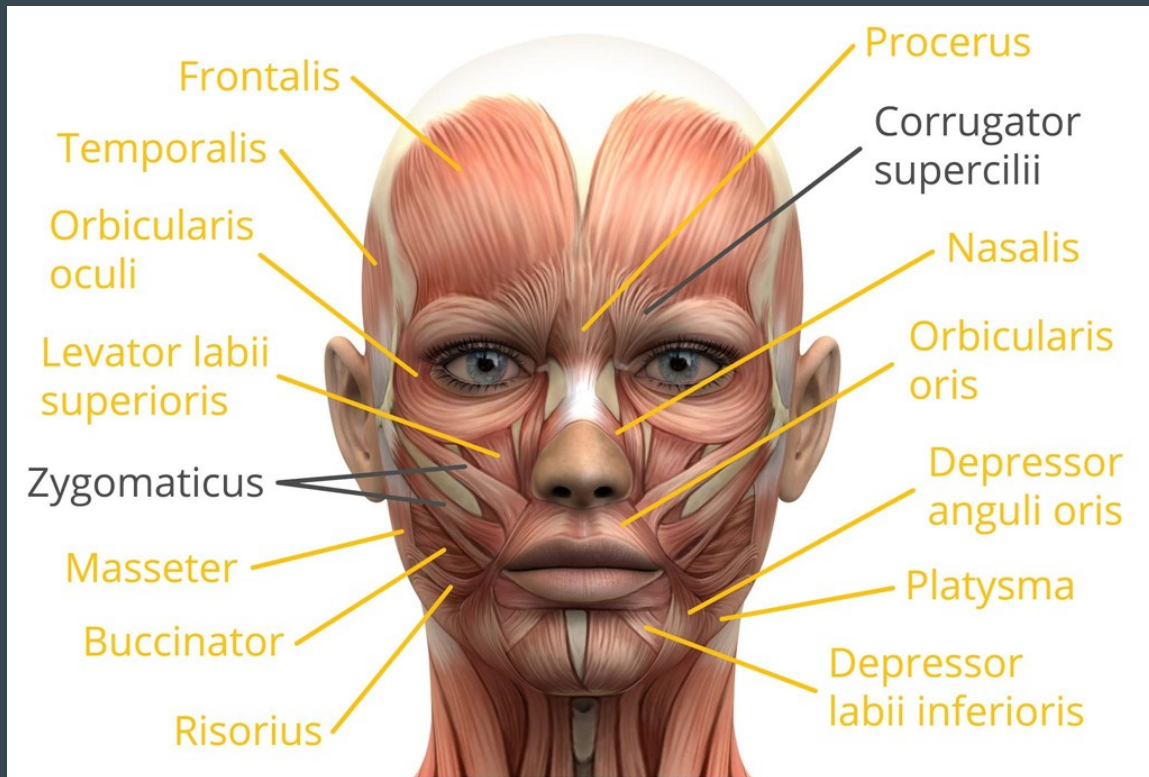
Emócie

- Stručné zhrnutie vedomostí z učebníc o univerzalite emócií a výrazov tváre.
- James-Langeova teória
- Cannon-Bardova thalamická teória
- Aktivačná teória - Duffyová

Emócie

- Tvár tvorí 44 svalov, z čoho 40 svalov slúži mimickým pohybom a prejavom emócií a zvyšné 4 slúžia na otváranie úst a kúsanie.
- Tvárový elektromyograf EMG - meranie aktivácie svalstva aj keď nie je pohyb voľným okom pozorovateľný - microexpressions

Na nasledujúcich 3 slidoch nájdete videá. Bola by som rada, keby ste si pozreli všetky, ale nie je to povinné. Vyberte si, ktoré Vás zaujmú.

Paul Ekman o
výrazoch 7
univerzálnych
emócií.

Analýza micro
expressions

Carrol -
Facial feedback
hypothesis

**The Brain with
David Eagleman**

Vzhľadom na momentálny čas, kedy by sme všetci mali ideálne sedieť doma na zadkoch, odporúčam Vám, pozrieť si aj ďalšie videá Davida Eaglemana, dokáže popisovať a vysvetľovať zložité procesy elegantným a jednoduchým spôsobom. Na Youtube nájdete niekoľko epizód jeho programu THE BRAIN, ale má aj veľmi zaujímavú prednášku na TED talk. Okrem toho Vám to môže pomôcť pri štúdiu neurovied.

Alebo ak niekoho viac zaujímajú
pohrat' sa na
Svoje vlastné schopnosti
si môžete vyskúšať [tu](#).

Dobrovoľné, ale mohlo by Vás to zaujať

- Ak niekoho zaujíma komparatívna psychológia, ktorá sa venuje porovnávaniu správania medzi zvieratami a človekom, tu je skvelý [TED talk o alfa samcoch](#).
- Zaujímavé prejavy alfa samcov môžete sledovať v rámci MMA, pri [staredown](#), odporúčam nájsť si na youtube, na výber je tam toho viac než dost'.
- Ak Vás zaujíma evolučná psychológia, odporúčam prečítať si od Kollárika kapitolu Evolučné aspekty sociálnosti od strany 73. (Knihu nájdete na ulož.to)

- Ak Vás zaujíma viac technika, je dobré pozrieť si [TED talk](#) alebo aj viac o ich výskume a možnostiach reálneho využitia aplikácie, ktorá rozpoznáva emócie na základe výrazov tváre a algoritmu.
- A tu je pohľad na [emócie](#), ktorý prezentuje trochu iný pohľad na emócie ako tradičná psychológia.

Odkazy

Doherty, M.J. (2009). *Theory of mind: How children understand other' thoughts and feelings*. Psychology Press. ISBN 978-184-169-570-9.

Kollárik, T. (2008). *Sociálna psychológia*. Univerzita Komenského v Bratislave. ISBN 987-80-223-2479-3.

Hartl, P. & Hartlová, H. (2010). *Velký psychologický slovník*. Portál. ISBN 978-80-7367-686-5.

Slaměník, I. (2011). *Emoce a interpersonální vztahy*. Grada. ISBN 978-80-247-3311-1.

<https://www.youtube.com/watch?v=FWSxSQsspiQ>

<https://www.spectrumnews.org/opinion/viewpoint/false-belief-tasks-are-distinct-from-theory-of-mind/>

Zdroje obrázkov

https://cdn.psychologytoday.com/sites/default/files/field_blog_entry_images/2017-07/capture.png

https://sites.google.com/site/societyemblems/_/rsrc/1355534458535/home/diss_img.jpg

<https://www.onlygfx.com/wp-content/uploads/2017/12/recommended-stamp-2.png>

<https://lh3.googleusercontent.com/proxy/K6qChUr6-UWFrEvaKe0ixYgbXFGUtYMUZPKKAjR-zoFrVSIIZOslUGqmHuEgER3Jw098J5tceGFjen->

[5luzjIKTcsVWeIKMJyoZUA2Iz9l4shupmCrc6wauRqTj82hEcUVbqP5ogAHBxm88tDe7gyRnOHCjiQflWpnmtVDZy](https://lh3.googleusercontent.com/proxy/5luzjIKTcsVWeIKMJyoZUA2Iz9l4shupmCrc6wauRqTj82hEcUVbqP5ogAHBxm88tDe7gyRnOHCjiQflWpnmtVDZy)

<https://d1w7fb2mkk3kw.cloudfront.net/assets/images/book/lrq/9780/0025/9780002558662.jpg>

<https://media.imotions.com/images/20190411124309/Face-muscles.jpg>

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/thumb/a/ac/Sally-Anne_test.jpg/300px-Sally-Anne_test.jpg

https://cdn.shopify.com/s/files/1/1061/1924/products/Thumbs_Up_Hand_Sign_Emoji_large.png?v=1571606063

<https://pbs.twimg.com/media/EOosNgiUcAEMOgW.jpg>

<https://i.pinimg.com/originals/29/3f/f8/293ff8faf8eccb20f7f44636fd82dba3.jpg>